

ת"פ 5048/10/17 - פרקליטות מחוז מרכז נגד ראאד סעד, עבירה כובאזה

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 5048-10-17 פרקליטות מחוז מרכז נ' סעד ואח'
בפני כבוד השופטת אדנקו סבחת- חיימוביץ

בעניין: פרקליטות מחוז מרכז

המאשימה

נגד

1.ראאד סעד

2.עבירה כובאזה

הנאשמים

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד ראזי בטחיש

הנאשמים בעצמם

ב"כ הנאשם 1 עו"ד שפיק אבו הני

ב"כ הנאשם 2 עו"ד ערן ראו

הכרעת דין

כתב האישום

1. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של קשירת קשר לביצוע עוון, עבירה לפי סעיף 499 (א)(2) לחוק העונשין התשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**") וניסיון לקבלת דבר במרמה בצוואת, עבירה לפי סעיף 415 רישא + סעיף 25 + סעיף 29 (ב) לחוק.

לנאשם 2, יוחסה גם עבירה של התחזות כאדם אחר בצוואת, עבירה לפי סעיף 441 רישא + סעיף 29 (ב) לחוק.

על פי האמור בכתב האישום, עובר לתאריך 28.8.16, ב- 8 מועדים בין השנים 2011 ל- 2016, כאשר האחרון עמוד 1

שבהם בתאריך 21.8.16, ניגש הנאשם 1 לבחינת תיאוריה במשרד הרישוי לשם הוצאת רישיון לרכב מסחרי ונכשל בבחינה. בהמשך לכך קשרו הנאשמים להונות את משרד הרישוי באופן שהנאשם 2 יבחן במקום הנאשם 1 בבחינת התיאוריה. לשם כך מסר הנאשם 1 לנאשם 2 את תעודת הזהות שלו ואת טופס הבקשה לקבלת רישיון נהיגה לרכב מסחרי באמצעותו שילם למשרד הרישוי עבור הבחינה (להלן: "הטופס").

במסגרת הקשר ולשם קידומו, בתאריך 28.8.16, ניגש הנאשם 2 לבחינת התיאוריה (להלן: "הבחינה") לאחר שהציג עצמו בכזב כנאשם 1 באמצעות תעודת הזהות והטופס השייכים לנאשם 1. בעוד הנאשם 2 ממתין לבחינה, ומשהבחינו עובדי משרד הרישוי כי חזותו של נאשם 2 אינה תואמת לתמונה בתעודת הזהות שהציג ופנו אליו לקבלת הסבר, ניסה נאשם 2 להימלט מהמקום ונתפס על ידי שוטרים שהגיעו למקום. בנסיבות אלה, נטען כי הנאשמים קשרו קשר לבצע עוון וניסו לקבל במרמה בצוותא חדא, וכי הנאשם 2 התחזה לאחר בצוותא במטרה להונות.

גדר המחלוקת

2. הנאשם 1 הכחיש, כי ניגש לבחינה בתאריך 21.8.16 אך לא כפר בכך שנכשל בבחינות שנערכו לו בין השנים 2011 עד 2016. הנאשם הכחיש היכרות עם הנאשם 2 וכפר בכל המיוחס לו בכתב האישום. לטענתו תעודת הזהות שלו אבדה וגרסה זו שלו לא נבדקה על ידי היחידה החוקרת.

3. הנאשם 2 הכחיש היכרות בין הנאשמים. לטענתו, התייצבותו לבחינה הייתה בתום לב ולא כדי להונות את משרד הרישוי. לנאשם הסברים לגבי נסיבות הימצאות תעודת הזהות של הנאשם 2 ברשותו וזו נמסרה כבר בחקירתו במשטרה. הנאשם לא ניסה להימלט מהמקום, אלא ביקש ללכת לשירותים.

4. בתום פרשת התביעה, ביקש ב"כ הנאשם 1 להורות על זיכוי הנאשם בטענה שאין להשיב לאשמה. דחיתי הבקשה וקבעתי, כי די בראיות שהציגה המאשימה כדי לחייבו להשיב לאשמה.

טענות ב"כ הצדדים בתמצית

5. **ב"כ המאשימה** הודה שעסקין בתיק בו הראיות נסיבותיות ומתקיים המבחן התלת שלבי שנקבע בע"פ 6392/13 **מדינת ישראל נ' קריאף** (21.1.15).

הנאשמים מסרו גרסה לא הגיונית שיש לדחותה. נאשם 1 הודה, כי הונפק לו הטופס, וכי טופס זה ותעודת הזהות אבדו לו אך אין לקבל גרסה זו. הנאשם 1 הינו בעל היכולת לספק את תעודת הזהות והטופס לנאשם 2, והינו הנהנה הישיר של המעשים. מארג הראיות מלמד, כי המסקנה המתבקשת הינה אשמתם של הנאשמים במיוחס להם. נאשם 1 מסר גרסה תמוהה לגבי אובדן תעודת הזהות והטופס, מיעט במספר המקרים בהם נכשל בבחינה, הכחיש שניגש לבחינה ביום 21.8.16, ולא סיפק הסברים המניחים את הדעת.

אשר לנאשם 2, הרי שזה טען שחיפש עבודה רחוק מביתו כשאין ברשותו רכב, שילם עבור בחינה בתקופה בה אינו עובד, ניגש לבחינה רק בשביל לבדוק את השאלות, ומסר גרסה משתנה לגבי הסיבה לבריחתו ממשרד הרישוי.

אשר למחדלי החקירה, טען ב"כ המאשימה, כי אלה לא יורדים לשורשו של עניין. עימות לא היה מניב פרי במקרה של הנאשמים. לא נדרשת נוכחותו של נאשם 1 בזירת האירוע, ולכן אין באי נטילת סרטוני האבטחה לפגוע בהגנת הנאשמים. הטלפון הנייד של הנאשם 2 לא היה תקין ולכן אין טעם בבדיקת קיומו של קשר טלפוני בין השניים ואין בכך כדי להעלות או להוריד, כי גם בהעדרו של קשר כזה היה מוגש כתב האישום. ב"כ המאשימה ביקש לראות ב-5/ת כעונה על ההגדרה של תע"צ בהתאם לסעיף 23 לפקודת הראיות.

6. **ב"כ הנאשם 1** הפנה למחדלי החקירה המצטברים בתיק זה ואשר יורדים לשורשו של עניין, וכי הפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם אינה רלוונטית לתיק זה. לכל הפחות מצופה היה מהיחידה החוקרת לבדוק קשר טלפוני בין הנאשמים בתאריך 28.8.16 ובמועד הנפקת הטופס 6.5.16 (1/ת).

אף שנטען שנאשם 2 שם חפצים אישיים שלו בלוקר במשרד הרישוי, הרי שלא נתפס דבר. לגבי 5/ת נטען, כי אין מדובר במסמך המהווה תע"צ. הפקידות במשרד הרישוי מסרו, כי צפו בסרטון האבטחה אך זה לא הוגש לתיק בית המשפט.

ב"כ הנאשם 1 טען, כי שפתו של הנאשם דלה ולא מובנת, כך במהלך עדותו בבית המשפט ולכן יש להתייחס בהתאם לגרסה שמסר בחקירתו במשטרה.

7. **ב"כ הנאשם 2** טען, כי לא הוכחה תוכנית עבריינית בין שני הנאשמים ולכן לא הוכח יסוד קשירת הקשר. הטענה, כי הנאשמים מתגוררים באותו ישוב אינה מדויקת מאחר שאחד מהם מתגורר בישוב ליקה, והשני בפזורה ולא בישוב עצמו. אף שנאשם 2 העיד, כי בתקופה נשוא כתב האישום הטלפון הנייד שלו היה מקולקל, היה על המאשימה לבדוק את הקשר בין השניים ומחדל זה רובץ לפתחה. לא נבדקה תמורה או טובת הנאה בין הנאשמים.

הנאשם 2 נחקר בגין חשד להתחזות במטרה להונות (7/ת) ולא הוזר ולא נחקר בגין קשירת קשר ו/או קבלת דבר במרמה. כך שמדובר בחקירה שטחית ולא מעמיקה. גרסתו של הנאשם לעבירות של קשירת קשר ו/או קבלת דבר במרמה נמסרה לראשונה בתשובתו בבית המשפט, כאשר בשים לב לגרסתו של נאשם 1, יכולה הייתה היחידה החוקרת לבצע השלמת חקירה ועל כן מדובר במחדל מהותי ובתמיכה לכך הפנה לע"פ 70035/04 **מדינת ישראל נ' חננה ואח'** (9.9.04).

ב"כ הנאשם 2 לא חלק על כך שהנהנה מהאמור בכתב האישום הוא נאשם 1 אך בהעדר קשירת קשר אזי לא ביצע נאשם 2 כל עבירה במעשיו. אכן יש בעיתיות בהתנהלות הנאשם שניגש לבחינה אך לא הוכח שהדבר נעשה לשם קבלת דבר במרמה.

לו השוטרים היו עושים חיפוש על גופו של נאשם 2 ובלוקר יכלו להיות ממצאים בתיק. הגב' שושנה כהן מסרה עדות מבולבלת שאף סתרה נתונים שלא היו במחלוקת בין הצדדים ולפי עדות זו לא ניתן לייחס לנאשם 2 עבירה של התחזות. לגבי עדותה של הגב' מרקוביץ, נטען כי הנאשם מסר לה בשוגג את תעודת הזהות של הנאשם 1 כאשר בהזדהותו בכניסה לבחינה, הציג את תעודת הזהות שלו. הנאשם 2 הציג טופס ותעודת זהות שלו למאבטח במקום וגם בכך יש לתמוך בטענה, כי לא נעברה עבירה של התחזות. בהעדר קשירת קשר ותמורה, לא ביצע הנאשם 2 עבירה של התחזות.

דין והכרעה

8. כידוע, נאשם לא יורשע אלא אם אשמתו הוכחה מעבר לספק סביר.

אין מחלוקת בין הצדדים, כי התיק מבוסס על ראיות נסיבתיות.

המסגרת הנורמטיבית

9. עבירת קשירת קשר לביצוע עוון

סעיף 499 (א)(2) לחוק קובע כך:

"(א) **הקושר קשר עם אדם לעשות פשע או עוון... דינו -**

...

(2) אם העבירה היא עוון - מאסר שנתיים או העונש שנקבע לאותה עבירה, הכל לפי העונש הקל יותר.

עסקינן בהתקשרות בין שניים או יותר לשם מטרה מסוימת, מטרה שאינה כשרה "אמנם כנראה אין צורך בהוכחה של הסכמה במובנה של התקשרות חוזית במובנה האזרחי.. וגם הסכמה לעניין פרטי הביצוע כנראה אינה דרושה...אולם יש לפחות להוכיח רצון משותף לבצע בצוותא עבירה מסוג מסויים (כגון, עבירת שוד), אם כי לאו דווקא עבירה קונקרטית במועד מוגדר" (י. קדמי, **על הדין בפלילים**, חוק העונשין, חלק ראשון: חלק מקדמי ולחלק א': כללי, מהדורה חדשה, תשע"ב-2012, עמ' 339). בנסיבות אלה, ההתקשרות בין הצדדים יכולה להיות בדרכים שונות ויכול שלא תהיה היכרות אישית בין כלל המעורבים.

היסוד הנפשי בעבירה זו דורש שההתקשרות עם האחר תהיה לשם מעשה "פשע" או "עוון" שאת ביצועה מבקשים.

קשירת קשר ניתן להוכיח בראיות ישירות או נסיבתיות לרבות בראיות שנוצרו לאחר היווצרות הקשר.

בע"פ 3338/99 **פקוביץ נ' מדינת ישראל** (20.12.00), (פסקה 25), נקבע, כי לצורך הוכחת יסודותיה של עבירת הקשר אין הכרח, כי התביעה תציג בפני בית-המשפט ראיות ישירות המצביעות על גיבושו של הקשר ועל פרטי ההתקשרות בין הצדדים לו. מעצם טבעו של הקשר הפלילי שהוא נרקם בדרך-כלל בסתר בלי שניתן לו ביטוי פומבי. גם בהיעדר ראיות ישירות לקשר יכול בית-המשפט להסיק את דבר קיומו מאירועים מאוחרים, במידה שיש בהם כדי ללמד על הקשר שקדם להם.

10. עבירת ניסיון קבלת דבר במרמה

סעיף 415 רישא לחוק קובע, כי "**המקבל דבר במרמה, דינו - מאסר שלוש שנים**".

רכיבי המעשה בעבירה זו מורכבים משניים, הראשון הצגת טענה כוזבת היא המרמה ומקבלת דבר מה מכוחה של אותה טענה ("דבר" מושג רחב לרבות טובת הנאה), ואין נפקות אם נעשה המעשה בשביל עצמו או בשביל אחר (י. קדמי, **על הדין בפלילים**, חוק העונשין, חלק שני: על הפגיעות ברכוש, מהדורה חדשה, תשע"ג-2013 עמ' 1010-1009). יסוד המרמה כאמור מבטא את הטענה הכוזבת וכן מבטא דרישה של ידיעה שאותה טענה אינה

אמת, וזו מבטאת את היסוד הנפשי הנדרש לביצוע העבירה ומרמה יכול שתבוא לידי ביטוי בהסתרת מידע (שם, עמ' 1017).

11. עבירת התחזות

סעיף 441 רישא לחוק קובע, "המתייצג ככזב כאדם אחר, חי או מת, בכוונה להונות, דינו - מאסר שלוש שנים".

"המושג 'מתייצג' - דוגמת 'מתחזה' - מבטא בעת ובעונה אחת גם את ההתנהגות האסורה (קרי: את היסוד העובדתי), וגם את היסוד הנפשי המלווה אותה; שהרי אין 'העמדת פנים' - שהיא משמעותו המעשית של 'התייצגות' - אלא 'ביודעין', קרי: תוך מודעות לכך שמדובר ב'התייצגות' שאינה משקפת את האמת והדרישה ב'כזב' קיומה של 'מודעות' סובייקטיבית לכזב ובמטרה להונות, דהיינו לרמות" (י. קדמי, על הדין בפלילים, חוק העונשין חלק שני: על הפגיעה ברכוש מהדורה חדשה, תשע"ג-2013, עמ' 1163).

נדרשת מודעות לכך שאדם יציג עצמו במודע כאדם אחר, ביודעו שמדובר במעשה כזב, העמדת פנים להיות אחר.

ראיות נסיבתיות

12. הפסיקה קבעה מבחן תלת שלבי להסקת מסקנה מרשיעה כלפי נאשם מראיות נסיבתיות.

בע"פ 6392/13 מדינת ישראל נ' קריאף (21.1.15), (פסקאות 97-100) נקבע, כי **בשלב ראשון** נבחנת כל ראיה נסיבתית בפני עצמה כדי לקבוע אם ניתן להשתית עליה ממצא עובדתי.

בשלב השני, נבחנת מסכת הראיות כולה לצורך קביעה אם היא מערבת לכאורה את הנאשם בביצוע העבירה, כאשר הסקת המסקנה המפלילה היא תולדה של הערכה מושכלת של הראיות בהתבסס על ניסיון החיים ועל השכל הישר. המסקנה המפלילה עשויה להתקבל גם מצירוף כמה ראיות נסיבתיות. די שכלל הראיות יסבכו את הנאשם באופן המקיים מסקנה לכאורית לפיה הוא אכן ביצע את העבירות שיוחסו לו, כמסקנה סבירה מפשוטם של דברים. אין צורך במסקנה מרשיעה, שמעבר לספק סביר ודי במסקנה מסתברת שיש בה לסבר את הנאשם.

בשלב שלישי, מועבר הנטל לנאשם להציע הסבר העשוי לשלול את ההנחה המפלילה כנגדו. הסבר חלופי, העשוי להותיר ספק סביר באשר להנחה המפלילה, די בו כדי לזכותו. הנאשם נדרש להציע גרסה שלמה המתייחסת למכלול הראיות נגדו.

בשלב זה יש לקבוע אם המסקנה המפלילה, הנובעת ממכלול הראיות הנסיבתיות, היא זו של הרשעה ברמה שמעבר לספק סביר. קיומו של ספק סביר, ככל שהוא נוגע לראיות נסיבתיות מפלילות, משמעו כי ניתן להסיק מן הראיות הנסיבתיות הסבר אפשרי אחר השולל את אחריותו הפלילית של הנאשם. על ההסבר להיות מתקבל על הדעת, ולא הסבר מאולץ או תאורטי ועל ההסתברות להתקיימותה של האפשרות האחרת, להיות מהותית ולא זניחה, צריך שתהיה לה אחיזה סבירה בחומר הראיות, ועליה לעמוד במבחני השכל הישר וניסיון החיים. הסבר תמים לכל ראיה נסיבתית בפני עצמה אינו מספק, משום שהמסקנה המרשיעה מושתתת על בחינת הראיות כמכלול. לפיכך, על הנאשם להציע גרסה שלמה, המתייחסת למכלול הראיות נגדו.

בחינת התשתית הראייתית בתיק

13. עתה נעבור לבחון כל ראיה בפני עצמה, והאם זו מערבת מי מהנאשמים, ובהתקיים שני אלה יעבור הנטל לנאשמים לתת הסבר השולל את ההנחה המערבת את אותו נאשם.

14. אין מחלוקת שתעודת זהות (ת/3) וטופס על שם הנאשם 1 (ת/1) נתפסו ברשותו של הנאשם 2 עת הוא ניגש לבחינה בסניף משרד הרישוי ברחובות (להלן: "**הסניף**"), וכי נאשם 1 לא נכח בסניף במועד האירוע.

15. אקדים ואומר, כי העידו בפניי ארבעה עובדי הסניף, כאשר עדותה של הגב' מרקוביץ הותירה בי רושם רב ומצאתי לה תימוכין בעדותה של הגב' בן דוד ואף בגרסתו של הנאשם 2 ומצאתי להעדיפה על פני עדותה של הגב' כהן שהייתה מבולבלת ואף בסתירה לדברים שלא היו במחלוקת בין הצדדים.

16. **הגב' טוני ברקוביץ**, עובדת כמשגיחה בבחינות בסניף. היא הבחינה שהתמונה בטופס והתמונה בתעודת הזהות והאדם שעמד מולה (הנאשם 2) אינם זהים ולכן פנתה לפקידה "**הרש"ל. למעשה שם הרש"ל ושם של הת"ז היה זהה אבל התמונה לא היתה זהה עם הבן אדם שאני צריכה להכניס אותו לבחינה**" (עמ' 22 שורות 5-6).

לאחר שבדקה את הנושא עם הגב' כהן ובן דוד אמרה לנאשם 2 לצאת מהכיתה בה נערכה הבחינה כדי לבדוק משהו והוא יצא וסגר את הדלת ולאחר מכן הגב' כהן והמאבטח טיפלו בנושא והיא חזרה להשגיח על הנבחנים. הנבחנים משאירים חפצים אישיים בלוקר שנמצא בחוץ ולכן הנאשם 2 לא יכול היה לשאת עליו טלפון נייד. העדה אישרה שצפתה במצלמות האבטחה במועד מאוחר יותר ולא חשבה שחשוב לומר זאת במשטרה.

מעדות זו עולה במובהק, כי הנאשם 2 הציג בפניה תעודת זהות וטופס של הנאשם 1 שלא תאמו את המראה של הנאשם 2 ולכן העבירה את הטיפול לגב' כהן.

17. **הגב' פנינה בן דוד**, הינה פקידת קבלה בסניף. היא קיבלה את הנאשם ולא הבחינה שיש חוסר התאמה בפרטים שלו. גב' מרקוביץ הבחינה בכך ומסרה להם שהאדם שנכנס לבחינה הוא לא האדם שפרטיו בטופס ולכן הן הזמינו משטרה. הנבחן ברח והגב' כהן רדפה אחריו עד ששוטר תפס אותו. הבדיקה שעשו כללה את התמונה בטופס, תעודת הזהות והצלבה אל מול האדם שעומד מולם ולא הייתה התאמה בין האנשים. הטופס ותעודת הזהות נשאו את אותם פרטים אבל אלה לא תאמו לנבחן, הנאשם 2.

תעודת הזהות שראתה תואמת לטופס ולכן הגב' כהן טועה אם מסרה שמדובר בתעודת זהות של הנאשם 2.

אישרה שגם המאבטח כהן בודק בדיקה ראשונית את הנכנסים להיבחן, לאחר מכן הם נבדקים על ידה ואז נבדקים שוב בחדר הבחינה.

הסתכלה על הנוכחים באולם בית המשפט ואינה זוכרת את הנאשם 2, עברו שנתיים מאז האירוע.

לא זוכרת שצפתה במצלמות האבטחה. לא ראתה שהנאשם 2 שוחח בטלפון.

18. **הגב' שושנה כהן**, אחראית הסניף מסרה שביום 28.8.16 הגיע הנאשם 2 לבחינה והתקבל על ידי הפקידה בן דוד. הליך הזיהוי של נבחן כולל בדיקה של תעודת הזהות, הטופס וצילום של הנבחן במקום.

הגב' ברקוביץ מצאה חוסר התאמה בין הטופס לנאשם 2 ולכן פנתה אל העדה, אשר בדקה ומצאה שיש הבדל בין הפרטים בתעודת הזהות של הנאשם 2 לפרטים בטופס. הנאשם 2 טען בפניה שהוא רזה ולכן הפער. היא הזמינה משטרה, הנאשם 2 ניסה לברוח ונעצר על ידי השוטרים.

לדברי העדה יש מצלמות אבטחה במקום, והיא אף צפתה בהם וראתה את הנאשם 2 בלבד ואינה יודעת מדוע לא נלקחו הצילומים. לא זוכרת שהנאשם עשה שימוש בטלפון נייד בעת שהמתין בחדר ההמתנה, אף בצילומי האבטחה לא ראתה זאת.

אף שאין מחלוקת בין הצדדים שהתמונה בטופס (ת/1) ובתעודת הזהות (ת/3) הן של הנאשם 1 טענה העדה שאין מדובר באותה התמונה, וכי תעודת הזהות שהוצגה בפניה אינה זו שהוצגה לה בדיון (ת/3), וכי תעודת הזהות שהוצגה בפניה תאמה לנאשם 2 אך לא לזה שפרטיו על גבי הטופס (עמ' 19 שורות 10-21). בנקודה זו לא מצאתי לקבל עדותה של העדה והעדפתי את עדותן של הגב' מרקוביץ והגב' בן דוד, כי התעודה והטופס שהוצגו על ידי הנאשם 2 היו של הנאשם 1.

19. **מר אהרון כהן**, מאבטח בסניף מסר, כי הנאשם 2 ברח בזמן שהעד פתח הדלת להכניס מישהו אחר. מאחר שאינו יכול לעזוב את העמדה הגב' כהן רדפה אחריו.

כחלק מתפקידו הוא בודק התאמה בין הטופס, תעודת זהות והאדם שהתייצב. בהעדר טופס ותעודת זהות הוא לא מאפשר כניסה למקום.

את החפצים האישיים הנבחנים שמים בלוקר לפני הכניסה. בעת שהנאשם 2 ברח מהמקום הוא לקח את הדברים שלו מהלוקר. אין מחלוקת, כי על הנאשם לא נתפסו חפצים כלשהם. התשלום עבור הבחינה נעשה במכונה האוטומטית.

20. **השוטרת ליבנת מנוס**, חקרה את הנאשם 2 (ת/7) בגין התחזות במטרה להונות. מדובר היה בגרסה ראשונית ובמידת הצורך מעמיקים בחקירה לאחר חקירת עדים נוספים בהתאם להחלטת קצין החקירות. לא הייתה מעורבות בחקירה של נאשם 1 ולא ביצעה פעולות נוספות בתיק.

21. **השוטר אלי כהן**, הגיע למקום עם השוטר אקשוטי-קשת בשל דיווח על מתחזה בבחינה. כשנכנסו לקניון הגיע מולם בריצה הנאשם 2 ואחריו כמה אזרחים שצעקו "תתפסו אותו", הם תפסו אותו והוא ניסה לברוח. לאחר שתפס אותו הבין שמדובר באדם לגביו התקבל הדיווח על התחזות. הוא השתלט על הנאשם 2, אשר התנגד ולכן אצקו אותו. לא זוכר אם אמר לנאשם שהוא עצור ובגין מה ולמה כובלים אותו ולא זוכר שתשאל את הנאשם. לא יודע אם היה מתעד לו תשאל את הנאשם.

השוטר אקשוטי-קשת הלך לסניף והעד הלך עם הנאשם לרכב. למעט תפיסת הנאשם 2 לא ביצע כל פעולה, לא זוכר אם עשה עליו חיפוש, לא זוכר אם היה עליו ציוד ולא ביקש לבדוק את מצלמות האבטחה במקום.

22. **השוטר אקשוטי-קשת**, מסר כי בהגיעם לקניון, בפרוזדור הגיע לעברם בריצה הנאשם 2 שנמלט מאנשים שרצו אחריו וצעקו "נתפסו אותו" והם תפסו אותו, הם הניחו שזה החשוד שנמלט מהאירוע. מאחר שהתנגד למעצר הם כבלו אותו בידיים וברגליים. לפי דוח המעצר העילה היא התחזות והכשלת מעצר.

השוטר כהן נשאר עם הנאשם 2 והעד הלך לפגוש במודיעה שמסרה לו טופס ותעודת זהות באמצעותם הזדהה הנאשם ולא הייתה התאמה בין הנאשם 2 לבין התמונה בטופס ובתעודת הזהות. העד גבה עדות מגב' כהן.

לא הייתה על הנאשם 2 תעודת זהות שלו. הוא מסר את מספר תעודת הזהות שלו שלא תאם את הפרטים במסמכים אבל תאם את הפרטים האמיתיים שלו, כפי שהופיעו במסוף המשטרה.

העד לא זוכר אם בוצע חיפוש על הנאשם 2 ומה נתפס. בדרך כלל מבצעים חיפוש לפני מעצר ורושמים מה נתפס בדוח המעצר. העד לא בדק אם הנאשם השאיר דברים בלוקר, אם יש עליו טלפון נייד, את מצלמות אבטחה של הקניון ושל הסניף ואם יש אנשים בזירה שקשורים אליו. הוא לא גבה עדות מאותם אנשים שרדפו אחר הנאשם ולא לקח את פרטיהם ואין לו הסבר מדוע לא עשה כן. עדות גב' כהן הייתה ברורה ולכן לא ראה צורך לגבות עדויות נוספות והמשך הטיפול וביצוע פעולות חקירה נוספות זה החלטה של משרד החקירות.

לו היה נערך חיפוש על הנאשם 2 היה מסמן זאת בדוח המעצר, תעודת הזהות והטופס לא נתפסו על הנאשם אלא נמסרו על ידי הגב' כהן ולכן לא היה צריך לרשום אותם בסעיף 7 בדוח המעצר. העד משער שבוצע חיפוש לשלילת הימצאות כלי תקיפה ולא נתפס דבר ולכן לא ציין כלום, אך לא יכול לשלול שהייתה על הנאשם תעודת הזהות שלו.

23. על פי מזכר של השוטר רם אל חי (ת/4) הוא קיבל מידי הגב' כהן את ת/5, שהינו תדפיס פירוט מבחני תיאוריה של הנאשם 1. על פי התדפיס הנאשם 1 ניגש למבחני תיאוריה בין השנים 2011 עד 2016 במספר הזדמנויות, לרבות ביום 21.8.16 בבאר שבע וביום 28.8.16, האירוע נשוא כתב האישום.

בין הצדדים מחלוקת, האם מסמך זה מהווה תעודת עובד ציבור המעידה על כך שהנאשם ניגש לבחינה ב- 8 הזדמנויות, כטענת המאשימה.

סעיף 23 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, מגדיר תעודת עובד ציבור כך "בית המשפט רשאי, אם אין הוא רואה חשש לעיוות הדין, לקבל כראיה תעודה על דבר שנרשם במסמך רשמי; התעודה תהא חתומה בידי עובד הציבור שעשה את הרישום או את המעשה או קיבל את הידיעה שנרשמה...".

סעיף 35 לפקודת הראיות מגדיר מהי רשומה מוסדית "רשומה מוסדית" - מסמך, לרבות פלט, אשר נערך על ידי מוסד במהלך פעילותו הרגילה של המוסד".

מעיון ב- ת/5 ניתן לראות שמדובר בפלט מחשב אודות המועדים והמקום בו השתתף הנאשם 1 בבחינות תיאוריה ונכשל. הפלט הונפק על ידי סניף רחובות ונושא שם משתמש של מי שהנפיק את המסמך ומסר אותו לשוטר רם אל חי והוגש באמצעותו. הגב' כהן שמסרה לשוטר את המסמך לא נחקרה על כך כלל.

נאשם 1 לא כפר בכך שניגש לבחינות ב- 8 הזדמנויות והוגש ת/5 ללא התנגדות. רק בעת שהוצג המסמך לנאשם 1 בחקירתו הנגדית נטען שהיה צריך להגיש תע"צ ולא די במסמך זה. ההתנגדות להגשת המסמך הייתה צריכה להיות

בעת הגשתו מאחר שהוא כלל את הרישום הנוגע לבחינה ביום 21.8.16. משכך המחלוקת תיוותר לגבי הבחינה ביום 21.8.16 ולא יתר הבחינות. בנסיבות אלה, והגם שאיני מכריעה בשאלה אם מדובר בתע"צ, הרי שעסקינן בפלט שנערך במסגרת פעילות הסניף ונמסר על ידי עובדת שלו, כמתואר ב-4/ת/4 ושלא הייתה מחלוקת לגבי תוכנו, למעט האמור לגבי בחינה מיום 21.8.16 ועל כן המסמך ישמש כראיה במשפט.

24. לסיכום ראיות המאשימה ניתן לומר, כי כישלונות הנאשם 1 באופן חוזר ונשנה לעבור את בחינת התיאוריה, הימצאות הטופס ותעודת הזהות של נאשם 1 ברשות נאשם 2 והניסיון של האחרון לעשות את הבחינה באמצעותן לאחר שנסע מהדרום לעיר רחובות ובריחתו של נאשם 2 מהמקום לאחר שהתבקש להסביר את חוסר ההתאמה בין תמונת האדם בטופס ובתעודת הזהות למראה שלו, כל אלה מגבשים את השלבים הראשון והשני במבחן התלת שלבי וקושרים את הנאשמים למיוחס להם ועתה יש לבחון האם עלה בידי כל אחד מהנאשמים לספק הסבר חלופי לראיות נסיבתיות אלה.

25. **הנאשם 1**, העיד בפניי שביום 26.8.16 איבד את תעודת הזהות שלו. הוא גילה זאת כאשר הלך לבדיקות עם בנו. נוכח הקושי של הנאשם 1 למסור עדות סדורה בשפה העברית נדחה הדיון לזימון מתורגמן.

בעדותו במועד הנדחה מסר, שאיבד את תעודת הזהות במהלך עבודתו, ברכב הסעות או בבי"ח סורוקה. הנאשם הכחיש ששילם את האגרה לבחינה. הוא פנה למשטרה בתחנת שוקת, שם נאמר לו שאינו צריך להגיש תלונה ושיוציא תעודת זהות חדשה. בתוך תעודת הזהות היו ניירות והטופס.

הנאשם הכחיש היכרות עם נאשם 2, וטען שמעולם לא פגש בו, לא היה עמו בקשר ולא מכיר אף אחד ממשפחת הנאשם 2.

מעולם לא ביקר בעיר רחובות למעט חקירתו בתיק זה.

הנאשם נקט בגישה מצמצמת ומרחיקה באופן שהכחיש אף נתונים שלא הוכחו בגדר הכפירה כמו העובדה שניגש לבחינת תיאוריה בין השנים 2011 לשנת 2016 ונכשל 8 פעמים כאמור בכתב האישום. בכפירתו, הנאשם 1 הכחיש שניגש לבחינה ביום 21.8.16 בלבד. בעדותו בפניי עמד על כך שניגש לעשות 3,4 מבחני תיאוריה לכל היותר ולא 8 כפי שטוענת המאשימה ואת כל המבחנים עשה בבאר שבע (עמ' 61 שורות 18-15). בהמשך כאשר ב"כ המאשימה שאלו האם ביצע 3,4 בחינות השיב **"איני זוכר. 4,5,6,7"** (עמ' 66 שורות 21-20). כאשר הוצג לו 5/ת/5 לפיו ניגש ל-8 בחינות השיב באופן מבולבל ולא עקבי **"לא זכור לי. לא עשיתי"** ובהמשך **"לא עשיתי ממה שהראו לי"** (עמ' 67 שורות 5-1).

בהמשך אישר את הרישום ב-5/ת/5 לפיו נכשל בבחינה ביום 21.8.16 **"טופס חתום כל מה שרשום בטופס אני מאשר"** (עמ' 63 שורה 13). בהמשך הוקרא לו שזה היה בבי"ס אנקורי והשיב שאינו זוכר ולא מבין את השאלה. לאחר שבית המשפט חזר על השאלה השיב שלא עשה בחינה במועד זה (עמ' 63 שורות 29-14). גרסתו של הנאשם לגבי מספר הפעמים בהם ניגש לבחינת תיאוריה הייתה מבולבלת ולא עקבית ולא ניתן לקבלה.

הנאשם הודה שאינו מחזיק ברישיון נהיגה כלל. הוא רצה לעשות רישיון לרכב מסחרי. הוטח בו שמשנת 2011 ניסה לעבור מבחן תיאוריה והשיב שאינו יודע אף שחזרו על השאלה. טען שעשה הפסקה של 4 שנים במבחני התיאוריה,

כי היה עסוק בעבודתו.

הוטח בו שעשה את התהליך בשביל מישהו אחר ולא בשביל עצמו וטען שלא מבין את השאלה ולאחר שחזרו על השאלה שוב ושוב השיב בשלילה.

אשר שעשה בדיקת עיניים במסגרת הבדיקות הנחוצות בטופס. הבדיקה הייתה שבוע לפני הבחינה ביום 21.8.16. הכחיש ששלח אחר לעשות את הבדיקות הרפואיות. טען שהטופס נחתם במאי ואת הבדיקה הרפואית עשה באוגוסט בשל עומס בעבודתו.

הוטח בו שהוא זוכר את הבדיקה הרפואית ביום 14.8.16 אבל לא זוכר את הבחינה שהתקיימה ביום 21.8.16 שבוע לאחר מכן ולא ניתן הסבר המניח את הדעת ובהמשך הכחיש שביצע את הבחינה במועד זה ואשר את חתימתו על גבי הטופס (עמ' 63 שורות 23-31). הוטח בו שמישהו אחר הלך לבחינה ביום 21.8.16 במקומו והוא הכחיש (עמ' 64 שורות 11-12).

טען שזו מקריות שנאשם 2 מצא את תעודת הזהות והטופס ובחר לגשת לעשות את הבחינה (עמ' 66 שורות 4-6). הוטח בו שרק יום לאחר שנאשם 2 ניסה לעשות את הבחינה ונתפס הלך להנפיק תעודת זהות חדשה ולא סיפק הסבר ממשי.

26. הנאשם 1 בחקירתו מיום 30.8.16 (ת/2) אשר שמדובר בטופס שלו (ת/1), טען שתעודת הזהות אבדה לו והכחיש את יתר החשדות. הוא שילם עבור בדיקת עיניים ובדיקת רופא והכחיש ששילם סך של 62 ₪ עבור הבחינה. הודה שבעבר שילם סך של 62 ₪ וניגש לבחינה. החקירה בוצעה בשפה הערבית ותועדה באמצעי ויזואלי (ת/6).

27. נוכח כל האמור לעיל, גרסת הנאשם 1 חסרת היגיון ואין בה לתת הסבר חלופי לראיות המאשימה. אף שתעודת הזהות והטופס אבדו לו לא הוכח שאכן הגיש תלונה מסודרת או פעל לקבלת תעודת זהות חדשה בטרם ניגש הנאשם 2 לבחינה האמורה. בכפירתו, הכחיש שניגש לבחינה ביום 21.8.16 אך אשר, כי נכשל ב-8 הזדמנויות בין השנים 2011 ל-2016 אך בעדותו בפניי ניסה לצמצם זאת ל 3-4 פעמים ובהמשך הודה שייתכן שזה עד 7 פעמים. הנאשם זכר שניגש לבדיקות ביום 14.8.16 אך טען שאינו זוכר שניגש לבחינה ביום 21.8.16, לעתים הודה שניגש לבחינה במועד זה ולעתים הכחיש ולכן לא מצאתי לקבל גרסתו המכחישה. הנאשם 1 הוא הנהנה הישיר מביצוע הבחינה על ידי הנאשם 2 כשברור שכישלון חוזר ונשנה אל מול רצונו לעסוק בנהיגת רכב מסחרי יצרו את הקשר בין שני הנאשמים, כדי שנאשם 2 יבצע את הבחינה עבור הנאשם 1, תוך התחזות לאחרון.

28. **הנאשם 2**, מסר בעדותו בפניי, כי מצא תעודת זהות ליד הקניון בבאר שבע ובתוכה הטופס, אותם שם בכיסו. הוא חיפש עבודה והציעו לו לנסוע לאזור המרכז וכך הגיע לרחובות. הוא הגיע למתחם אמריקן סיטי, ראה את הסניף ונכנס לעשות את הבחינה.

אין לנאשם הסבר ממשי מדוע נכנס לעשות מבחן תיאוריה. הוא מחזיק ברישיון נהיגה לרכב מסחרי וכיום הוא עובד בחברה של אחיו כנהג משאית. לדבריו, הוא שמע שמועות בכפר מגוריו שיש שאלות חדשות במבחני התיאוריה ורצה לבדוק זאת (עמ' 68 שורות 6-9). זו גם הגרסה שמסר במשטרה. איש לא הציע לו כסף והוא לא חשב שהוא עושה

משהו חריג או פסול בכך שניגש לעשות את הבחינה עם פרטיו של אחר.

בכניסה לסניף הוא הציג למאבטח תעודת זהות שלו עצמו ואת הטופס של הנאשם 1 וכך גם לגב' כהן (עמ' 68 שורה 13-17). הושיבו אותו 15 דקות בצד, הוא פחד כשהצביעו עליו כאילו הוא מחבל ולכן קם וברח מהמקום.

הוא הכחיש היכרות עם הנאשם 1 או מישהו ממשפחתו. הוא גר בפזורה ולא בכפר לקיה. הוא לא החזיר את המסמכים לנאשם 1, כי לא הכיר אותו ואם היה חוזר לכפר היה שואל לגביו.

שתי תעודות הזהות, זו שלו וזו של הנאשם 1, היו בכיסו (עמ' 71 שורה 5) ובחדר הבחינה הציג לגב' מרקוביץ את הטופס ותעודת הזהות של הנאשם 1 (עמ' 71 שורה 10 עמ' 75 שורה 16-18) ובכך אישר את גרסתה של הגב' מרקוביץ. כל זמן מעצרו וחקירתו תעודת הזהות שלו הייתה עליו, אך לא הוצגה בפני איש.

אין בידי לקבל גרסה זו של הנאשם לפיה היו בידו שתי תעודות זהות והוא הציג בטעות בפני הגב' מרקוביץ את תעודת הזהות של הנאשם 1. ראשית, לא נתפסה עליו תעודת הזהות שלו והזיהוי שלו בעת תפיסתו הייתה על פי מספר תעודת זהות שמסר והצלבתו אל מול המסוף המשטירתי וזאת בהעדר תעודת זהות. שנית, לו הייתה בכיסו היה מציגה בפני עובדי הסניף לאחר שהודיעו לו על חוסר ההתאמה בין הפרטים שבטופס לאלה של תעודת הזהות שמסר. שלישית, הנאשם נחקר בגין התחזות ולכן מצופה היה ממנו להציג את תעודת הזהות שלו כדי להראות שמדובר בטעות. משלא עשה כן ולא נתפסה תעודת זהות אחרת ברשותו, חזקה שלא הייתה בידו תעודת הזהות שלו אלא זו של הנאשם 1 שתאמה לטופס שהציג.

הכחיש שעשה את הבחינה בשביל הנאשם 1.

אישר ששילם את האגרה לבחינה במזומן במכונה. היה ללא טלפון נייד באותו היום, כי זה היה בתיקון.

הכחיש ששם משהו בלוקר. כשהוטח בו שעדי התביעה טענו שהוא הוציא דברים מהלוקר השיב שאינו זוכר. לא זוכר כמה כסף היה עליו באותו היום. אישר שלא נערך עליו חיפוש כשתפסו אותו.

הוטח בו שהמרחק בין רחובות לפזורה הוא 80 ק"מ ולכן לא סביר שהתכוון לחפש עבודה והשיב שיכל להגיע עם אחיו שעובד ברמלה.

29. הנאשם 2 בחקירתו מיום 28.8.16 (ת/7) טען שמצא את הטופס בתוך תעודת זהות בבאר שבע ואז הגיע לרחובות, שילם ונכנס לעשות את הבחינה בשביל הידע (שורה 41). טען שאינו מכיר את הנאשם 1. טען שלא ברח מהמקום אלא הלך לשירותים (שורה 39), אך נוכח גרסתו בפניי, כי ברח מפני שהצביעו עליו, איני מקבלת שעזיבתו את המקום הייתה באופן תמים כדי לגשת לשירותים.

30. גרסת הנאשם 2 לא סבירה ולא מספקת הסבר חלופי. לשיטתו, הוא במקרה מצא את הטופס ותעודת הזהות ביום האירוע, שם אותם בכיסו ונסע לעיר אחרת לחפש עבודה, ראה במקרה סניף בו ניתן לגשת למבחן תיאוריה, והחליט לעשות את הבחינה רק כדי לבדוק האם השמועות על קיומן של שאלות חדשות למבחן התיאוריה הן נכונות. הנאשם 2 מסר גרסה לפיה הגיע לעיר רחובות לחפש עבודה מבלי שהצביע על הכיוון לחיפוש עבודה או לעבודה אליה הוכון. במקרה הוא הגיע למקום באמצעות טרמפ שמצא. אף שאינו עובד הוא בחר להוציא מכיסו של 62 ₪ לשלם עבור הבחינה שאינה נחוצה לו.

הנאשם 2 לא חלק על כך שהטופס היה על שם הנאשם 1 ועם תמונתו של האחרון, כך שברור שבדיקתה של הגב'

בן דוד הייתה שגויה ובדיקתה של הגב' ברקוביץ העלתה שזה נכנס לבחינה עם תעודת זהות וטופס על שם הנאשם 1 והוא לא החזיק בתעודת הזהות שלו באותו אירוע ולכן לא הציג את תעודת הזהות שלו בסניף לצורך הזדהות בכניסה לבחינה.

לסכום התשתית הראייתית

31. בהתאם למבחן התלת שלבי ומשנבחנו הראיות שהוצגו ובמכלול שלהן יש כדי לערב את הנאשמים במיוחס להם ולא עלה בידם לספק הסבר חלופי לראיות הנסיבתיות שהוכחו על ידי המאשימה, הרי שהמסקנה היחידה המתבקשת מראיות אלה הינה מסקנה מרשיעה של הנאשמים.

מחדלי חקירה

32. **השוטר רם אל חי**, החוקר המטפל בתיק מסר שאינו זוכראם בדק שיש מצלמות אבטחה במקום, וקיומן של שיחות טלפוניות בין השניים. הוא לא בדק את הטלפון הנייד של הנאשם 2 ולא ביקש ממנו זאת כלל.

לדבריו הוא לא ראה צורך לבצע פעולות נוספות, שהיה בהן לברר את גרסת הנאשם 1. הוא לא ראה לנכון לערוך עימות ואינו יודע מה אמר הנאשם 2 ולא בדק את הקשר בין שני הנאשמים.

כשהוטח בו שלא בוצעו פעולות מתבקשות השיב שהיו מספיק ראיות ותמיד אפשר לבצע עוד ועוד פעולות והוסיף שהמסמכים ת/4-ת/6 מבססים את קשירת הקשר בין השניים.

חקירת הנאשם 1 תועדה. הגם ב"כ הנאשם 1 טען שיש לו השגות על רישום החקירה, אף שהדבר לא נטען בכפירה, הרי שבפועל לא חלק על התרגום בחקירה.

33. מחדלי חקירה אין בהם כשלעצמם כדי להביא לזיכויו של נאשם, אם חרף קיומם הונחה תשתית ראייתית מספקת להוכחת אשמתו בעבירה שיוחסה לו ועל בית המשפט לבחון האם מדובר במחדלים חמורים עד שיש חשש, כי קופחה הגנתו של הנאשם (ראו רע"פ 3610/15 **סמינוב נ' מדינת ישראל** ((8.6.15) (פסקה 9), ע"פ 9908/04 **נסראלדין נ' מדינת ישראל** ((31.7.06) (פסקה 9) וע"פ 3573/08 **עוואדרה ואח' נ' מדינת ישראל** (13.4.2010), פסקה 37).

בית המשפט מצווה לבחון משקלן של הראיות החסרות "**ואולם, השאלה אינה מה הראיות שהמשטרה לא השכילה לאסוף, אלא כלום די בחומר הראיות, כמות שהוא, גם אם אפשר היה לחקור יותר, והאם הראיות החסרות מפחיתות במידה משמעותית את משקלן של הראיות הקיימות**" (ע"פ 4701/94 **אוחיון נ' מדינת ישראל** (17.7.95), סעיף 3).

ראו גם ע"פ 5106,5104/06 **בניירישלוייל ואח' נ' מדינת ישראל** (21.5.07):

"**בחינת טענה לקיומם של מחדלי חקירה אינה מבקשת לבחון האם ניתן היה לנהל את החקירה בדרך אחרת, טובה יותר, יעילה יותר, אלא האם קופחו זכויותיו של החשוד, האם בחקירתו לא נשמרו הכללים וההנחיות שגובשו על מנת לאפשר לו להתגונן כראוי ולאפשר לבית המשפט לבצע מלאכתו**

בגילוי האמת. כידוע, מקום בו לא קופחה הגנת הנאשם לא די במחדל החקירה עצמו כדי להביא לזיכוי הנאשם".

34. אין חולק, כי על גורמי החקירה חלה החובה לבצע חקירה מלאה, מקיפה ועניינית בכל אירוע אותו הם חוקרים וזאת כדי לחשוף את האמת.

יפים לעניין זה דבריו של כב' הנשיא ברק בע"פ 721/80 תורג'מן נ' מדינת ישראל, (5.2.81) פסקה 9):

"מטרת החקירה המשטרית אינה מציאת ראיות להרשעתו של חשוד, אלא מציאת ראיות בחשיפת האמת, בין אם אמת זו עשויה להוביל לזיכוי של החשוד, ובין אם היא עשויה להוביל להרשעתו".

35. ב"כ הנאשמים טענו, כי מחדלי החקירה בתיק זה, אי בדיקת קיומו של קשר טלפוני בין הנאשמים, אי עריכת עימות ואי איסוף צילומי האבטחה עולים כדי מחדלים מהותיים שצריכים להוביל לזיכויים של הנאשמים.

36. טוב הייתה עושה היחידה החוקרת אם הייתה עורכת בדיקות אלו. אך יחד עם זאת, בחנתי את הדברים ואני סבורה שדי בתשתית הראייתית שהונחה בפניי להוכחת אשמתם של הנאשמים ברמה הנדרשת בהליך פלילי.

נאשם 2 מסר, כי הטלפון הנייד שלו לא היה תקין באותה תקופה ולכן בדיקה שכזו אף אם הייתה נערכת לא היה בא לסייע להוכחת קשר זה בין הנאשמים ובוודאי שלא לסייע לנאשמים.

עריכת עימות בהינתן שהנאשמים מכחישים כל היכרות או קשר ביניהם לא היה בה לסייע למי מהנאשמים ולכן אין מדובר בפעולת חקירה שיכלה להניב תוצרים או ראיות שיסייעו לנאשמים.

אי נטילת התייעוד ממצלמות האבטחה במשרד הרישוי הינו פגם ממשי אך אין בו לסייע לנאשם 1, שכן ממילא לא נטען שהוא נכח בזירת האירוע או בסמוך לה בעת ביצוע העבירה. אשר לנאשם 2, הוא נתפס מחוץ למשרד הרישוי כאשר עובדי הסניף רודפים אחריו עת הוא מנסה לברוח מהמקום. יתירה מכך, הנאשם זנח הטענה שעזיבת הסניף הייתה כדי ללכת לשירותים והודה שברח מהמקום לאחר שהעובדים הצביעו עליו. מכל מקום האירוע מבחינת הנאשם 2 לא במחלוקת ולכן לא הוכח שהיה בתייעוד זה לסייע לו.

ב"כ הנאשם 2 הפנה לע"פ 70035/04 מדינת ישראל נ' חננה ואח' (9.9.04) בו בית המשפט מצא פגמים של ממש בחקירה ולכן אישר את זיכוי הנאשמים ממרבית האישומים שיוחסו להם ולא מצאתי לגזור מהמחדלים המהותיים שנמצאו שם לעניינם של הנאשמים שבפניי.

הטוען לפגיעה בזכויותיו עקב פגמים בחקירה נדרש להצביע על קשר בין הפגם שנפל בעבודת המשטרה לבין קיפוח הגנתו ואלה לא הוכחו בפניי. משכך, במחדלי החקירה לעיל אין לפגום במארג הראיות שהוצג על ידי המאשימה.

אי חקירת הנאשם בחלק מהעבירות

37. אין חולק שהנאשם 2 נחקר בגין עבירת התחזות ולא בגין יתר העבירות שהנאשם בהן בכתב האישום.

38. החובה לחקור את הנאשם מגשימה את מטרות החקירה משיש בה לסייע לחקר האמת והיא מאפשרת לחשוד להשמיע את גרסתו בטרם ימצא את עצמו מואשם בעבירה פלילית. חקירת הנאשם היא חלק מהליך איסוף חומר הראיות ותשפיע על ההחלטה האם להעמידו לדין אם לאו.

בע"פ (ת"א) 70597/04 הנדלמן נ' מדינת ישראל (1.12.05) קבע בית המשפט, כי "אכן, הגשת כתב אישום הינה פעולה פוגענית, ורצוי לאפשר לחשוד לענות על האישומים, במסגרת החקירה במשטרה, קודם להגשת כתב האישום".

39. בפסיקה חוזרת ונשנית נקבע, כי אי חקירת החשוד, עובר להגשת כתב האישום, אינה מביאה לביטולו של כתב האישום משאין מדובר בזכות מוחלטת (ראו ע"פ (ת"א) 70597/04 הנדלמן נ' מדינת ישראל (1.12.05) ות"פ 417/97 מדינת ישראל נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ (7.11.99)).

חרף חובתה של הרשות למיצוי החקירה, רשאי בית המשפט להרשיע נאשם ככל שעלה בידי המאשימה להרים את הנטל המוטל עליה להוכיח אשמתו של נאשם, כך שהימנעות מחקירה בעבירה מסוימת לא תמנע הרשעת נאשם (ראו ע"פ 5386/05 אלחורטי נ' מדינת ישראל (18.5.06) וע"פ 70035/04 מדינת ישראל נ' חננה ואח' (9.9.04)).

הנאשם 2 אמנם לא נחקר בחשד לעבירות של קשירת קשר וניסיון לקבלת דבר במרמה, אך הייתה בפניו ההזדמנות להתגונן מפני אישומים אלה, חומר הראיות היה בפניו עם הגשת כתב האישום והתאפשר לו למסור גרסתו המלאה בבית המשפט. בנסיבות אלה לא נגרם לנאשם כל נזק ראייתי מאי חקירתו בגין שני האישומים הנ"ל עובר להגשת כתב האישום.

סוף דבר

40. נוכח כל האמור לעיל, הוכח כי נוכח כישלונותיו של נאשם 1 בבחינת התיאוריה, ב- 8 הזדמנויות, קשרו הנאשמים קשר במסגרתו יבצע הנאשם 2 את הבחינה במקומו. לשם כך מסר הנאשם 1 את תעודת הזהות שלו ואת הטופס על שמו לנאשם 2 וזה ניגש באמצעותם לעשות את הבחינה כמפורט בכתב האישום. בנסיבות אלה, המאשימה הוכיחה את אשמתם של הנאשמים במיוחס להם מעבר לכל ספק סביר בראיות נסיבתיות מהן מתבקשת מסקנה אחת בלבד והיא הרשעת הנאשמים. הוכח, כי הנאשמים קשרו קשר וניסו לקבל דבר במרמה תוך שהנאשם 2 מתחזה לנאשם 1 על מנת להונות את משרד הרישוי בבחינת התיאוריה ולא עלה בידם לספק הסבר חלופי לראיות הנסיבתיות של המאשימה. במחדלי החקירה לא היה כדי לפגום בראיות המאשימה ואי חקירת הנאשם 2 בקשר לחלק מהעבירות שיוחסו לו לא מקימה לו הגנה מאותם אישומים.

אשר על כן, אני מרשיעה את הנאשמים בעבירות של קשירת קשר לביצוע עוון, עבירה לפי סעיף 499 (א)(2) לחוק וניסיון לקבלת דבר במרמה בצוואתא, עבירה לפי סעיף 415 רישא + סעיף 25 + סעיף 29 (ב) לחוק.

נאשם 2 יורשע גם בעבירה של התחזות כאדם אחר בצוואתא, עבירה לפי סעיף 441 רישא + סעיף 29 (ב) לחוק.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, ל' ניסן תשע"ט, 05 מאי 2019, במעמד הצדדים